

"Bruixes"

(versió representada)

Escena primera: La Vall de les bruixes.

Al mig de l'escenari, dreta i immòbil, hi ha la Marta amb el cap cot i els ulls tancats. Quan el narrador diu: "Inesperadament, un peu li va lliscar...", comença a ajupir-se i s'estira al terra. Aleshores, apareix el rellotge de paret que sempre marca les dotze en punt. A partir d'aquest moment la Marta farà el que explica el narrador (alçar els ulls, incorporar-se, atansar-se al rellotge...). Després tornarà a quedar immòbil amb el cap cot i els ulls tancats.

Narrador: Ella només pensava que volia fugir. El camí per on passava li era completament desconegut, però corria sense parar. Hi havia boira baixa, molt espessa. La sentia fins el moll de l'os. Amb prou feines podia veure on trepitjava... però seguia corrent. Inesperadament, un peu li va lliscar damunt una llosa humida i va caure parant el cop amb les mans. Va alçar els ulls buscant les forces que l'ajudessin a posar-se dempeus altra vegada. Va ser llavors quan descobrí un moble mig tombat que jeia abandonat molt a prop del camí. S'aixecà i s'hi va acostar. Era l'habitacle d'un enorme rellotge de paret. Es va fixar que la busca dels segons es movia perfectament, ben compassada, però el rellotge sempre marcava les dotze en punt. Devia estar espatllat. Ella, completament suada, pensà que havia de fugir... fugir? ...de què?...fugia d'algú?...o volia arribar el més aviat possible a un indret màgic que l'atreia amb una força colossal?...

S'obra el focus que il·lumina el decorat. Sota el decorat hi ha una banqueta. La Marta avança lentament cap a la llum, es posa les mans a la cara i s'asseu sobre la banqueta. Apareix la bruixa que s'asseu davant d'ella i la Marta s'hi abraça fortament.

Narrador: La boira espargia i tot semblava asserenar-se. Ella també. Mirant endavant es va adonar que aviat el camí es confonia amb una mena de núvol de llum. Seguí avançant, aquest cop sense córrer, fins al lloc on semblava que naixia el dia. Quan hi va arribar quedà engegada pel feix lluminós que tot ho cobria i es posà les mans als ulls amb un gest involuntari. Va fer una última passa però el seu peu no trobà cap suport i es precipità a l'abisme. Tot va anar molt de pressa. Es sentí morir però, de sobte, es va trobar asseguda damunt una escombra que volava, agafada a una jove preciosa que li somreia i li anava mostrant una visió extraordinària. No podia donar crèdit al que veia: era una petita vall on les muntanyes estaven formades per cases i més cases, totes amuntegades, entre molts arbres i arbustos diferents, perfectament integrades en el conjunt. No es veia cap escala ni cap camí enlloc i tots els habitatges, a més de les finestres, tenien una gran obertura circular centrada a la part superior per on entraven i sortien aquelles criatures fantàstiques muntades en les seves escombres màgiques. Era un paisatge meravellós.

Marta: On som?

Bruixa: A la Vall de les Bruixes.

1.- La Vall de les bruixes

La Marta i la bruixa continuen assegudes a la banqueta.

Marta: Tot això és molt bonic, m'agrada, però ara jo he de tornar a casa amb els meus fills.

Bruixa: Tu i la teva família podeu quedar-vos aquí, si voleu.

Marta: (Somrient) Jo no sóc una bruixa.

Bruixa: (Amb picardia) Vols dir que no ho ets?

Marta: (Cridant amb fermesa) Jo no sóc BRUIXA!!!

S'apaga el focus i desapareix el decorat. La Marta s'estira a la banqueta. La bruixa posa un coixí sota el cap de la Marta i surt de l'escena.. Apareixen la Magdalena i el Miquel.

Marta: (Cridant amb fermesa) Jo no sóc BRUIXA!!!

Magdalena: (Posant-se les mans al cap) Mare de Déu Senyor!

Marta: Mag...mag...magdalena?

Miquel: (Agenollat al costat de la Marta, ploriquejant i colpejant suaument la seva mà)
Torna, Marta, torna!

Marta: Miquel, ets tu Miquel?

Miquel: (Amb neguit) És clar que sóc jo, qui vols que sigui? Però què t'ha passat carinyo?

Marta: Crec que somiava.

Miquel: Somiaves? Estaves cridant com una boja que no eres una BRUIXA.

Magdalena: (Ajuntant les mans sobre el pit i alçant els ulls al cel) Que tots els Sants ens ajudin!

Miquel: Aviat ens tornarem tots bojos en aquesta maleïda casa.

Marta: No et posis així. Ja estic bé

Miquel: Doncs jo crec que tu ja no hi ets tota, Marta. Hem de buscar una solució abans no sigui massa tard.

2.- Boja

Escena segona: Cap a Llers.

En escena hi ha en Miquel i la Marta asseguts en dues cadires que juntament amb una taula, simulen un cotxe. A l'altre costat de l'escenari, assegut en un tamboret o en una banqueta hi ha el bruixot cobert amb una capa que li tapa el cap i les mans.

Narrador: En Miquel recordava, com si fos ahir, el vespre en que havien arribat. No coneixien gens aquella carretera local i feia estona que volia assegurar-se que anaven bé però no es veia una ànima. En Miquel sempre presumia de la seva extraordinària capacitat d'orientació i per això, quan conduïa, mai preguntava. Però ja era tard i la Sra. Magdalena els estaria esperant. A més, a la seva dona li convenia descansar el més aviat possible i no era pas el moment de començar a donar voltes pel pla de l'Empordà. Per això, quan va veure aquell home assegut en una roca situada al costat de la carretera, va parar. Quan va obrir la porta per baixar va pensar que no hauria d'haver parat. Qualsevol persona normal, quan es para un cotxe al seu costat en un paratge desert, es mou. Estava immòbil. Quan va tancar la porta per acostar-s'hi va pensar que no hauria d'haver baixat. No li havia vist la cara, encara. Portava una caputxa.

Miquel: (Alçant la veu d'un tros lluny) Bon vespre! S'hi va per aquí a Llers?

El bruixot afirma movent la caputxa amunt i avall.

Miquel: Falta molt per arribar-hi?

Bruixot: (Aixecant-se, assenyalant amb la mà oculta i parlant amb una veu molt greu)

En deu minuts hi sereu. Abans d'arribar a Llers hi ha un camí a la dreta que porta lluny del poble... però no patiu, vos no el veureu pas!

Narrador: En Miquel quedà molt sorprès per les últimes paraules d'aquell home misteriós. Volia demanar-li explicacions i mirar de descobrir amb qui estava parlant però una inesperada boira espessa els va caure, sobtadament, a sobre. En Miquel reculà cap el cotxe i poc a poc va poder veure de nou les seves pròpies mans. Es va adonar que la boira només havia afectat un petit espai d'aquell entorn i que escampava amb la mateixa rapidesa amb la que havia aparegut. Però, tot i que va escrutar el paisatge amb la mirada, l'home encaputxat ja no hi era.

3.- El bruixot del camí

En Miquel retorna al cotxe on l'espera la Marta que està asseguda sense mostrar cap signe d'estranyesa.

Narrador: Quan pujà de nou al cotxe la Marta li va preguntar si anaven bé però no va semblar estranyada per res del que havia passat i ell tampoc la va voler preocupar.

Els deu minuts que els separaven de Llers els van fer en silenci, encara que en Miquel no parava de donar-li voltes al que havia passat. Era l'home de la caputxa o era l'home sense cara?... i la boira, quina boira més estranya!... i les paraules? Que potser era sec ell per no veure una desviació. Tot allò no eren imaginacions seves i feia mala espina. Pressentia que podia passar alguna cosa desagradable. Es preguntava per què havia fet cas dels reiterats desigs de la seva dona d'abandonar la ciutat. Ell hi tenia la feina i hi havia viscut feliç. No entenia per què els seus fills no hi podrien trobar l'ambient adequat per créixer... però la Marta era tossuda i no hi havia manera de fer-li entendre. Fins i tot, li havia suggerit la possibilitat d'anar a viure a Figueres, on acabava de trobar una nova feina... doncs no!, la Marta li va sortir amb que aquell canvi no valia la pena, que era com sortir del foc per caure a les brases i ho va adobar amb altres paraules boniques sobre l'encís dels poblets de menys de mil habitants i sobre el contacte directe amb la natura. En definitiva, Llers era el poble ideal per viure. I ara, en Miquel estava segur que això no seria pas veritat.

Miquel: Perdoneu bon home, que ja som a Llers?

Pagès: No encara, és aquí mateix, una mica més enllà. Això és Poble Nou. On aneu de Llers?

Miquel: Al carrer "La força". (En veu baixa i mirant cap el públic) ... la força que hauré de tenir per quedar-m'hi

Pagès: És fàcil. Això és el cementiri, veieu? Tireu recte i quan trobeu un trencall a mà esquerra, l'agafeu. Heu d'arribar a la plaça Ramal i ja hi sereu.

Narrador: Quin mal averany. No hi havia altres llocs que s'havia d'aturar al costat del cementiri!! Certament les coses prenen cada cop un caire més perillós.

4.- Llers

Escena tercera: L'enhorabona.

La Magdalena apareix en l'escena per l'altre extrem de l'escenari, vestida amb una brusa, una faldilla i un davantal de quadres. Es va movent, nerviosa, d'un cantó a l'altre.

Narrador: Quan van arribar van veure de lluny una senyora grassoneta que es movia, neguitosa, d'un cantó a l'altre. Portava un davantal de quadres blancs i blaus que li cobria bona part de la brusa i la faldilla. Era com l'uniforme de treball i normalment les senyores feineres no se'l treien quan anaven a rebre algú, ja que després se l'havien de tornar a posar i era feina debades.

Marta: (Cridant i fent un gest amb la mà per saludar) *Que és la senyora Magdalena?*

Magdalena: Senyors Llobet? Gràcies a Déu que han arribat! Ja em feien patir.

En Miquel i la Marta s'aixequen de les cadires, agafen els paquets (una caixa grossa i una bossa de viatge) i acompanyen la sra. Magdalena.

Mentre el narrador va parlant, en Miquel agafa pel braç la sra. Magdalena, l'aparta cap un racó de l'escenari i fa veure que li està explicant el que li ha passat.

Narrador: La senyora Magdalena els va ensenyar la nova llar i els va posar al corrent de tot el que havien de saber per a que poguessin viure en aquell casal de tres plantes. Quan van estar instal·lats, en Miquel s'ho va fer venir bé per explicar a la Sra. Magdalena, amb un cert temor de ser pres per ximple, la trobada amb l'home encaputxat i la manera tan estranya com havia desaparegut.

Magdalena: (Amb preocupació) Ha fet boira!

Miquel: Què vol dir que ha fet boira?

Magdalena: Quan els bruixots volen marxar sense ser vistos fan venir una boira espessa que els oculta.

Miquel: Era un bruixot? Ha parlat d'un camí... m'hi he fixat bé i jo no he vist cap altre camí.

Magdalena: Ningú no l'ha vist mai, però la meva mare ja parlava del camí de les bruixes.

Miquel: Vol dir que...

Magdalena: No és bona cosa. Déu faci que aquest bruixot no sigui el vell Banasta.

Miquel: (Molt amoïnat) Qui és el vell Banasta?

Magdalena: (Amb molt de misteri i portant el dit índex fins els llavis) Xss! Més val que no l'anomenem, porta mala sort.

Narrador: Tot allò era molt misteriós, però cada poble té les seves coses que cal saber i cal respectar. Molt aviat, la Marta i el Miquel van comprendre que necessitarien aquella dona per tot i que els podia ensenyar moltes coses. Aviat naixerien els seus fills i aleshores seria, sens dubte, la mainadera ideal.

5. - La mainadera

A un cantó de l'escena, la Marta està estirada en la banqueta (llit) acompanyada de la sra. Magdalena que està asseguda en una cadira. Al costat hi ha dues cadires juntes amb un coixí i un llençol, que faran de bressol. A l'altre cantó, molt nerviós, en Miquel no para de donar voltes a la taula.

Narrador: A mitjans de juny la Marta ja tenia els dies complerts. El metge havia dit que en qualsevol moment hi podia haver la bona nova però, entre ensurts i dolors premonitoris, el cert va ser que l'ocasió no acabava d'arribar mai. Però, la nit de St. Joan la Marta va trencar aigües i al voltant de les dotze, sense massa esforços, d'una manera natural, va donar llum una bessonada tirant a minsas: un nen i una nena.

Tot i que els havia dit moltes vegades que si la necessitaven no dubtessin a avisar-la a qualsevol hora del dia o de la nit, no van trobar la llevadora per enlloc.

Quan va ser l'hora, en Miquel anava donant voltes a la taula del menjador mormolant uns sons inintel·ligibles. L'única persona que va saber acompanyar aquell naixement, amb la saviesa que dóna el sentit comú i l'experiència, va ser la Sra. Magdalena.

Magdalena: (Acostant el bressol cap a la Marta) Verge Santa! Quina preciositat de nens!

En Miquel s'acosta.

Marta: Deixa-me'ls veure.

Magdalena: Miri, miri, quina boniquesa!

Marta: Són una mica petits, oi?

Narrador: En aquell moment, com sentint-se ferits pel comentari, els dos nens van començar a plorar amb tan sentiment que van deixar ben clar, per sempre més, que la seva petitesa era només física.

6.- Quins plors!

Escena quarta: Això és un infern!

En escena hi ha la Marta estirada en el llit a prop del bressol. En Miquel està dret mirant les criatures i apareix la Sra. Magdalena amb unes bosses plenes d'herbes.

Narrador: La Sra. Magdalena, esperonada per aquells plors tan poc comuns, com que la nit de Sant Joan dóna per molt, va trobar temps per sortir al bosc i tornà carregada de tota mena d'herbes remeieres. La Marta descansava quan va arribar. Els nadons, esgotats per la primera escaramussa de la seva curta vida, semblava que dormien, però no te'n podies refiar.

Miquel: (Parlant fluixet) Ha anat al bosc a buscar herbes a aquestes hores? Que no hi podia anar demà?

Magdalena: (Sense aixecar la veu) Aquesta nit les plantes que curen agafen més força.

Narrador: La Sra. Magdalena va començar a deixar petits poms de llorer, de salsufragi, de sajolida per sota dels bressols.

Miquel: No pensarà deixar aquestes herbes escampades per aquí?

Magdalena: No pateixi, això no embruta i ens hem de protegir.

Miquel: Protegir? Protegir de què?

Magdalena: De les bruixes, Sr. Llobet, de les bruixes.

La Marta s'asseu en una cadira i en Miquel va a buscar un plat i una cullera i comença a remenar les sopes. Se'n va a un costat de l'escenari disposat a donar el dinar als seus fills (els nens no es veuen en cap moment, per tant, ha d'estar al costat d'un cortinatge o d'una mampara que faci imaginar que els nens són al darrere). La Sra. Magdalena apareixerà amb una tassa a la mà.

Narrador: La veritat és que la Sra. Magdalena els va posar la por al cos. Sempre tenien la sensació de que a casa eren més dels que eren. En Miquel se sentia molt incòmode amb aquella situació i la Marta ho portava d'una manera més callada, però la processó anava per dins.

Els petits tampoc no ajudaven gaire a asserenar l'ambient. Ja se sap que hi ha infants que no mengen gaire, n'hi ha que no dormen bé, n'hi ha que no paren de plorar,

n'hi ha que són un neguit i que l'encomanen a tota la família, n'hi ha que quan et miren, saps que s'estan rient de tu... però l'Alèxia i en Bernat, els bessons, ho tenien tot: ni menjaven, ni dormien, ni paraven quiets, sempre tenien motius per plorar i no en feien ni una de bona. Quan la Sra. Magdalena els va explicar que, des de sempre, tots els infants que naixien a Llers eren bruixes i bruixots, el món els va caure a sobre.

Magdalena: Miri, Marta, li he fet una infusió de menta d'ase que va bé per la depressió.

Narrador: En Miquel s'esforçava per col·laborar. Malgrat les penúries de cada dia, tenia un caràcter optimista i sempre li semblava que l'endemà tot aniria millor.

Miquel: Aquesta per la mama.

Narrador: La nena, amb les galtes inflades, agafà aire pel nas i amb totes les seves forces projectà aquell aliment enganxós cap enfora. Tot quedà estampat de sopa, fins i tot les ulleres i l'obstinació d'en Miquel que des d'aquell moment deixà d'intentar-ho. L'home ha de saber a temps, quan és més honrosa la retirada.

Algú, amagat darrere el cortinatge o la mampara, tira un líquid que simuli sopa (aigua o aigua barrejada amb farina de galeta... per exemple), a sobre d'en Miquel. Aquest deixa el plat de les sopes a sobre de la taula i mira de netejar-se les ulleres, la cara i la roba.

Magdalena: (Alçant el seu braç dret amb el puny clos fent passar el dit gros entre l'índex i el del mig) L'Alèxia ha fet boira!

Marta: (Amb estranyesa) Què està fent Sra. Magdalena?

Magdalena: La figa, senyora, faig la figa. No hi ha res millor per trencar els encanteris.

7.- Una bruixeta i un bruixet

En el terra de l'escenari hi ha tot de coses tombades i trencades. La Marta mira de recollir-les. La Sra. Magdalena està asseguda cosint una peça de roba.

Narrador: Anaven passant els dies i res no millorava a la llar dels Llobet. En Miquel se n'anava a treballar a Figueres i no tornava fins el vespre, però la Marta havia de batallar moltes hores amb aquelles criatures que no donaven treva. Sort en tenia de la Sra. Magdalena que cuinava, cosia, planxava, netejava... Però quan veia les malifetes i les destrosses d'aquell parell de puces no podia deixar de remugar:

Magdalena: Això és obra del Maligne... (mirant el públic) si és que van néixer la nit de Sant Joan a les dotze, l'hora de les bruixes!!

Narrador: Aquell dia, quan en Miquel tornava de la feina ja s'esperava trobar alguna novetat.

Apareix en Miquel que anirà decidit a buscar un martell (hi ha d'haver un martell a disposició).

Miquel: Sra. Magdalena, què hi fa una panotxa clavada a la porta?

Magdalena: Si vénen bruixes no ens faran cap mal.

Miquel: (Amb un to irònic) A no? Què faran es menjaran el blat de moro?

Magdalena: (Sense ironia) No, s'entretenen a comptar els grans.

Miquel: (Aixecant la veu) Miri, fins aquí podíem arribar! La gent del poble ens prendrà per bojós! Ahir, una pota de gall penjada d'un fil a les golfes, abans d'ahir, una ferradura sota l'escala, l'altre dia, palmons beneïts... ja n'hi ha prou!

Narrador: Els nens, que devien estar esperant l'ocasió, es van posar a plorar com a descosits. La Marta va voler posar pau, però el seu marit estava determinat a acabar amb totes aquelles ximpleries. Armat amb un martell va anar a desclavar la panotxa de la porta.

Marta: Vol dir que no n'està fent un gra massa, Sra. Magdalena?

Magdalena: (Amb penediment) Avui també he posat una cabeça d'alls sota la calaixera.

8.- Amulets

Escena cinquena: Tornem-hi?

En escena, dues cadires i una taula simulant el cotxe. La Sra. Magdalena porta una caixa gran cap el cotxe, la Marta duu una bossa a la mà i en Miquel un conte sota el braç. Cap el final de l'escena apareix de nou, mig tombat, el rellotge de paret que marca les dotze en punt i després s'encén de nou el focus que il·lumina el decorat.

Narrador: La nit anterior, la Marta havia somiat amb les bruixes. Allò havia fet sobreeixir el got i en Miquel, posant totes les cartes sobre la taula, havia aconseguit convèncer-la per a que se'n tornessin a la ciutat. La Sra. Magdalena, amb llàgrimes als ulls, que anava eixugant de tant en tant amb la màniga de la brusa, els va ajudar a preparar totes les maletes.

La Marta, en un acte heroic, va fer que els seus fills mengessin una mica de fruita triturada i pensà que, amb la panxa més plena que de costum, els vindria la son. Amb tot l'enrenou, se'ls havia fet tard però els angelets no semblaven disposats a fer nones. Estaven nerviosos. En Miquel els havia explicat un conte per tranquil·litzar-los, amb poc èxit. Bé, amb gens d'èxit. Quan va acabar, en Bernat havia volgut esgarrapar l'Alèxia perquè aquesta li havia clavat una mossegada. La mainadera havia baixat la major part dels paquets al cotxe mormolant, de tant en tant, que aquelles criatures eren l'encarnació del dimoni.

Marta: (Abraçant i petonejant la Sra. Magdalena) Sra. Magdalena li estem molt agraïts per tot.

Narrador: En Miquel també li donà dos petons i es disposà a ocupar el lloc del conductor.

Marta: Deixa'm conduir a mi que estic molt cansada... Avui aguantar els teus fills serà un turment.

Narrador: La Marta, entre plors a dues veus, va engegar el cotxe i abaixà el vidre de la porta.

Marta: Mai no l'oblidarem, Sra. Magdalena!

Magdalena: (Emocionada) Que la verge dels desemparats els protegeixi! Vagin molt en compte!!

Marta: (Fent adéu amb la mà) No pateixi dona, tot anirà bé.

Narrador: Quan ja havien enfilat la baixada, la Sra. Magdalena va cridar alçant el braç amb el puny clos d'aquella manera tan característica.

Magdalena: (Fent la figa) Si veuen alguna cosa estranya facin la "figa"! Ajuda molt!

Narrador: Aquella era una nit especialment fosca però la carretera estava ben senyalitzada i no hi havia pèrdua. Anirien direcció Figueres i a mig camí agafarien la desviació cap a Girona d'on, possiblement, no haurien d'haver sortit.

De seguida, la Marta va comprovar que la seva predicció no s'havia complert. Tant els nens com el pare dormien plàcidament a la part posterior del cotxe. Era un miracle. Ni el motor del vehicle s'atrevia a trencar aquell silenci tan reparador. La Marta va pensar que, si no fos per l'escassa visibilitat, aquell instant podria ser inoblidable. Però la boira baixa, poc a poc, tornava a fer de les seves. La Marta no es va fixar, potser, que la via començava a agafar una inclinació diferent, ni que el paviment era més irregular, més indeterminat. Possiblement, no es va fixar, tampoc, que la conducció no li requeria cap esforç i li resultava plaent, malgrat la creixent dificultat de les condicions exteriors. Només quan els fars del cotxe van il·luminar

un moble mig tombat en el voral, va saber, amb tota seguretat, que no s'havia equivocat de camí i que es tractava d'un rellotge de paret peculiar que, tot i que funcionava, sempre marcava les dotze en punt.

9. - L'hora bruixa